

Η σύγχρονη αρχιτεκτονική επιστρέφει στο Μουσείο Μπενάκη

Μετά τους ετήσιους κύκλους διαλέξεων αρχιτεκτόνων από τη Σκανδιναβία, τις γερμανόφωνες χώρες και την Ισπανία, τον προσεχή Νοέμβριο εγκαινιάζεται ο κύκλος διαλέξεων Ιταλών αρχιτεκτόνων, οργανωμένος από το Ιταλικό Ινστιτούτο στην Αθήνα σε συνεργασία με το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής.

Η σύγχρονη ιταλική αρχιτεκτονική δεν είναι σήμερα τόσο γνωστή όσο η αρχιτεκτονική άλλων χωρών της Ευρώπης, παρά την τεράστια συμβολή της ιταλικής αρχιτεκτονικής κουλτούρας στον διεθνή διάλογο, σε όλη τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα (όπως γνωρίζουν άλλωστε και οι πολυάριθμοι Έλληνες αρχιτέκτονες που σπούδασαν στη γειτονική χώρα). Μεγάλα ονόματα της ιταλικής αρχιτεκτονικής όπως ο Renzo Piano ή ο Massimiliano Fuksas έκαναν καριέρα και έγιναν καταρχήν γνωστοί κυρίως στο εξωτερικό, ενώ μορφές όπως ο Aldo Rossi ή ο Paolo Portoghesi αποτελούν μύθους της προηγούμενης γενιάς και ανήκουν σε μια χρυσή περίοδο της ιταλικής αρχιτεκτονικής που έφτασε ως και τη δεκαετία του 1980.

Σήμερα, απαλλαγμένοι από ιδεολογήματα του παρελθόντος, μια νέα αίσθηση κοσμοπολιτισμού και διεθνισμού χαρακτηρίζει τους πιο νέους αρχιτέκτονες της «εποχής του Εράσμους» γιατί έληξε αναπόφευκτα η εποχή της αυτοαναφορικότητας και της αίσθησης αυτοδυναμίας της ιταλικής αρχιτεκτονικής. Ο νέος διεθνισμός της ιταλικής αρχιτεκτονικής οφείλεται επίσης στην όσμωση με την αρχιτεκτονική ξένων αρχιστάρ, όπως οι Meier, Chipperfield, Hadid, Pelli, Calatrava, Bolles & Wilson, Gehry και Bofill που τα τελευταία χρόνια υλοποίησαν έργα στην Ιταλία. Σημαντική ώθηση για τη διαμόρφωση μιας νέας εποχής στην ιταλική αρχιτεκτονική προέρχεται επίσης από τη μεγαλύτερη διάδοση της πρακτικής των διαγωνισμών, που δεν είναι μόνο δημόσιοι αλλά πολύ συχνά ιδιωτικοί (γραφεία εταιριών, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, οίκοι μόδας, καταστήματα).

Η νέα ιταλική αρχιτεκτονική χαρακτηρίζεται πλέον από μια ισορροπημένη αντίληψη της διεθνούς πραγματικότητας και ταυτόχρονα της δικής της κληρονομιάς, και τούτο τη μετατρέπει σε εμπειρία με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά της είναι η πραγματοποίηση έργων εξαιρετικά σημαντικών ιδιαιτέρως έξω από τα μεγάλα αστικά κέντρα, χάρη σε μεμονωμένες τοπικές πολιτικές κάποιων δημάρχων και άξιων περιφερειακών διοικητών οι οποίοι είναι σε θέση να διαχειριστούν με πιο αποτελεσματικό τρόπο επεμβάσεις στα ιστορικά αστικά κέντρα. Τα έργα αυτά δεν είναι πάντα μεγάλων διαστάσεων ή εντυπωσιακής εξωστρέφειας, αλλά εξαιρετικά επιμελημένα στη σύλληψη και κομψά στη λεπτομέρεια, ενώ χαρακτηρίζονται από μια σχεδιαστική ένταση που μόνο ίσως οι ιταλοί αρχιτέκτονες μπορούν να επιτυγχάνουν. Έχοντας εγκαταλείψει τη φιλοδοξία παραγωγής εικόνων τύπου αρχιστάρ οι οποίες θεωρούνται κενές περιεχομένου, η νέα ιταλική αρχιτεκτονική επιστρέφει κατά κάποιο τρόπο στις ρίζες της, με μια ποιητική στάση ανάλαφρη, διεθνή και τοπική μαζί. Υπό αυτό το πρίσμα ο Mauro Galantino, ο Vincenzo Latina και οι Carlo Carrai και Maria Alessandra Segantini, παρά το ότι διαφορετικοί μεταξύ τους, ανήκουν στους πιο αντιπροσωπευτικούς και ποιοτικούς εκπροσώπους αυτών των νέων τάσεων.

Ανδρέας Γιακουμακάτος